

Fornyings-, Administrasjons- og Kirkedepartementet
Postboks 8004 Dep
0030 Oslo

Også sendt pr. e-post til postmottak@fad.dep.no

Deres ref.:
12/372

Dok. nr.: 135529

Saksbehandler: Trude Hafslund
th@advokatforeningen.no
T +47 22035061

09.05.2012

Høringsuttalelse – Evaluering av grunnlaget for forskrift om forbud mot bonusprogram i innenriks luftfart

I. INNLEDNING

Vi viser til departementets høringsbrev av 7. mars 2012 vedrørende ovennevnte høring.

Det er en prioritert oppgave for Advokatforeningen å drive rettspolitisk arbeid gjennom høringsuttalelser. Advokatforeningen har derfor en rekke lovutvalg inndelt etter fagområder. I våre lovutvalg sitter advokater med særskilte kunnskaper innenfor det aktuelle fagfelt og hvert lovutvalg består av advokater med ulike erfaringsbakgrunn og kompetanse innenfor fagområdet. Arbeidet i lovutvalgene er frivillig og ulønnet.

Advokatforeningen ser det som sin oppgave å være en uavhengig høringsinstans med fokus på rettssikkerhet og på kvaliteten av den foreslåtte lovgivningen.

I saker som angår advokaters rammevilkår vil imidlertid regelendringen også bli vurdert opp mot advokatbransjens interesser. Det vil i disse tilfellene bli opplyst at vi uttaler oss som en berørt bransjeorganisasjon og ikke som et uavhengig ekspertorgan. Årsaken til at vi sonderer mellom disse rollene er at vi ønsker å opprettholde og videreutvikle den troverdighet Advokatforeningen har som et uavhengig og upolitisk ekspertorgan i lovgivningsprosessen.

I den foreliggende sak uttaler Advokatforeningen seg som ekspertorgan. Saken er forelagt lovutvalget for Europa- og konkurranserett. Lovutvalget består av Ingvald Falch (leder), Kathinka Mahieu, Stein Ove Solberg og Monica Syrdal.

Advokatforeningen avgir følgende høringsuttalelse:

II. SAKENS BAKGRUNN

Konkurransetilsynet har foretatt en evaluering av grunnlaget for forskrift om forbud mot bonusprogram i innenriks luftfart. Tilsynets vurdering er at forbudet som hovedregel bør

oppretholdes, men at det gjøres unntak på de tre mest trafikkerte innenlandsrutene, som er til/fra Oslo lufthavn Gardermoen (OSL) og til/fra hhv. Trondheim lufthavn Værnes (TRD), Bergen lufthavn Flesland (BGO) og Stavanger lufthavn Sola (SVG).

Nedenfor følger Advokatforeningens kommentarer til Konkurransetilsynets evaluering og forslag.

III. ADVOKATFORENINGENS KOMMENTARER

Advokatforeningen er i utgangspunktet skeptisk til særlige reguleringer med hjemmel i krrl. § 14. Foreningen savner en vurdering av om det generelle forbudet mot misbruk av dominerende stilling i krrl. § 11 / EØS-avtalen artikkel 54 vil være tilstrekkelig til å motvirke de eventuelle negative konsekvenser bonusprogrammer måtte ha for konkurransen, eventuelt en begrunnelse for hvorfor ikke.

Dersom det med hjemmel i § 14 skal gis reguleringer som går lenger enn de generelle atferdsregulerende forbudene i konkurranseloven og de tilsvarende forbudene i EU/EØS, er det viktig at slike reguleringer ikke går lenger enn det som er strengt nødvendig for å ivareta de konkurransemessige hensynene som reguleringen skal ivareta. I denne konteksten er Advokatforeningen positiv til at det gjeldende totalforbudet mot bonusprogrammer i norsk innenriks luftfart nå foreslås innskrenket. Når Konkurransetilsynets analyse viser at begrunnelsen for forbudet ikke slår til på visse ruter, er det påkrevd å oppheve forbudet på disse rutene.

En delvis opphevelse av bonusforbudet reiser imidlertid enkelte problemstillinger som vi ikke kan se er vurdert i høringsdokumentene.

For det første vil et delvis bonusforbud kunne virke negativt i lufthavnmarkedet i områder hvor flere lufthavner helt eller delvis konkurrerer. Dette er først og fremst aktuelt i Østlandsområdet. Advokatforeningen er ikke kjent med hvorvidt OSL konkurranserettslig sett inngår i samme marked som Moss lufthavn Rygge (RYG) og/eller Sandefjord lufthavn Torp (TRF). Dersom det imidlertid er slik at de tre lufthavnene helt eller delvis konkurrerer om de samme passasjerene og/eller flyselskapene, vil den foreslåtte delvise opphevelsen kunne føre til en konkurransevridding i favør av OSL. Passasjerer i Østlandsområdet som skal til TRD, BGO eller SVG vil kunne foretrekke OSL fremfor TRF og RYG siden man til og fra OSL vil kunne opptjene bonuspoeng. Dersom departementet støtter Konkurransetilsynets forslag om delvis opphevelse av bonusforbudet, bør det derfor vurderes å unnta alle ruter fra/til Østlandsområdet (inklusive OSL, TRF og RYG) til/fra BGO, TRD og SVG. På denne måten vil man forhindre en konkurransevridding mellom de tre lufthavnene på Østlandet.

For det annet kan en delvis opphevelse av bonusforbudet vri konkurransen mellom destinasjoner *med* bonus på den ene side og destinasjoner *uten* bonus på den annen side. Den foreslåtte endringen kan således ha negative konkurransemessige konsekvenser i markedet for f.eks. kurs og konferanser, ved at bedrifter og andre arrangører vil foretrekke destinasjoner som kan gi bonus.

Videre er Advokatforeningen positiv til at forskriftens varighet begrenses. Kun på denne måten er man sikret en ny evaluering av hvorvidt bonusforbudet skal forlenges. Gitt den raske utviklingen innen luftfartsmarkedene, mener Advokatforeningen at fem år er for lang varighet. Etter foreningens mening, bør forskriftens varighet avgrenses til to eller tre år.

IV. OPPSUMMERING

Advokatforeningen er i utgangspunktet skeptisk til særlige reguleringer med hjemmel i krrl. § 14, og savner en vurdering av om konkurranselovens generelle forbudsbestemmelser vil være tilstrekkelig til å motvirke de eventuelle negative konsekvenser bonusprogrammer måtte ha for konkurransen.

Dersom det er uaktuelt å oppheve bonusforbudet helt, er Advokatforeningen i utgangspunktet positiv til den foreslåtte delvise opphevelsen. Som pekt på ovenfor er det imidlertid viktig at en slik delvis opphevelse ikke fører til konkurransevridninger i andre markeder enn rutegående passasjerbefordring med fly.

Vennlig hilsen

Berit Reiss-Andersen
leder

Merete Smith
generalsekretær